

KLADWERK

ANKE DE VRIES

KLADWERK

LEMNISCAAT ROTTERDAM

Twaalfde druk, 2016

© 1990, 2016 Anke de Vries

Omslag: Marc Suvaal, Lemniscaat

Nederlandse rechten Lemniscaat b.v., Vijverlaan 48, 3062 HL
Rotterdam, 2016

ISBN 978 90 477 0829 2

NUR 283

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Druk- en bindwerk: Wilco, Amersfoort

Dit boek is gedrukt op milieuvriendelijk, chloorvrij gebleekt en verouderingsbestendig papier en geproduceerd in de Benelux waarvoor onnodig en milieuverontreinigend transport is vermeden.

Inhoud

Geen nikkers	7
Zolong	12
De zenuwen	17
Vandalen	22
Robbie en ruzie	27
Mariek	31
Hup, Jerry, hup	34
Motorpech	42
Een flink meisje	49
De tweede inbraak	58
Makkers	63
Lelijke vette papzak	69
De brief	74
Madonna	79
De markt	83
De ontdekking van Hassan	91
Absolute geheimhouding	96
Babysitten	100
Bewijsmateriaal	105
Uitgeslapen kinderen	110
Jerry en Achmed	116
Politie in actie	122
Punt uit!	128

Geen nikkers

Er staat een politiewagen in de straat en op het schoolplein klitten de kinderen uit groep zeven verslagen bij elkaar.

‘Wat is er gebeurd?’ vraagt Linda.

Jerry laat de voetbal die hij altijd bij zich heeft, woedend stuiteren.

‘Er is ingebroken vannacht.’

‘Waar?’

‘Hier op school. Ze hebben de computers vernield en alles volgeklad. Dat de zwarten weg moesten en zo.’ Jerry, die uit Suriname komt, geeft de bal een stomp.

‘Dat schrijven ze de laatste tijd overal in de buurt,’ zegt Debbie.

‘Volgens mij is dit het werk van een georganiseerde groep.’ Het is natuurlijk Bram die dit zegt. Bram is klein. Hij draagt grote broeken, die telkens afzakken. Ook zijn bril glijdt steeds naar beneden.

Bram weet ontzettend veel. Hij is lid van de bibliotheek, waar hij stapels boeken leent, en hij leest ook kranten. Daar knipt hij stukken uit, die hij in schriften plakt.

‘Volgens mij is dit het werk van een goed georganiseerde rechtse bende,’ herhaalt hij terwijl hij zijn broek omhoog sjort.

‘Een rechte bende?’ vraagt Henk, ‘wat is dat nou voor onzin.’

‘Rechts, niet recht,’ zegt Bram. ‘Als je uiterst rechts bent, wil je de buitenlanders weg hebben.’

‘Doe normaal, man,’ roept Henk, die er niet van houdt tegen gesproken te worden. ‘Ik ben ook rechts. Haast iedereen is rechts, behalve Jerry, die is links.’

‘Dat is weer wat anders,’ zucht Bram. ‘Je hebt rechts en rechts en...’

‘Links en links. Alsof ik dat niet weet. Wat heeft dat nou met die inbraak te maken,’ smaalt Henk.

‘Een heleboel. Het feit dat er niks gestolen is, verklaart veel. Mijn idee is...’ Maar wat Brams idee is horen ze niet meer, want de bel gaat.

Als ze de gang in stommelen, lijkt het net of ze in een ander gebouw terecht zijn gekomen. De muren zijn beklad met giftige teksten:

WEG MET DE ZWARTEN,
BUITENLANDERS BUITEN ONS LAND UIT
GEEN NIKKERS IN NEDERLAND

Linda kan niet eens zo vlug lezen wat er allemaal staat. Ze loopt naast Hassan, die pas een week in Nederland is, en ze is blij dat hij het niet kan lezen.

Ze zien agenten, die bezig zijn in de kamer van meneer Sanders, de directeur.

Ook in de klas is het een puinhoop. De planten die voor het raam stonden, liggen op de grond. Tekeningen en posters zijn verscheurd, en overal staan dezelfde zinnen en scheldwoorden, deze keer in vuurrode verf; het lijkt net bloed.

Zwijgend zoekt iedereen zijn plaats op.

Hassan kijkt verbijsterd rond. Wat heeft dit allemaal te betekenen? Het lijkt wel of er gevochten is.

Meester Hans ijsbeert heen en weer voor het bord. Hij schraapt zijn keel, maar er komt niks. Dan loopt hij naar het raam en staart naar de speelplaats. Zijn rug ziet er moedeloos uit.

‘Sommige dagen zou je gewoon over willen slaan,’ zucht hij als hij zich omdraait. ‘Hoe kun je nou zoiets doen?’

‘In de buurt kladden ze ook overal, mees,’ roept Jerry.

‘Dat is al erg genoeg, maar dat ze nou met scholen beginnen...’

‘Denkt de politie dat het dezelfde mensen zijn?’ vraagt Bram.

‘Ze vermoeden het, maar er is geen enkel bewijs.’

‘Bij Cheng hebben ze al drie keer zijn banden doorgeprikt,’ vertelt Linda. ‘U weet wel, Cheng uit groep vijf.’

‘En bij Achmeds vader zijn verleden week de ruiten ingegooid!’
‘En ze hebben de brommer van mijn broer ook al gemold,’ roept Ali.

Het is nu niet stil meer. Iedereen gilt en krijst door elkaar.

‘Dat doen ze omdat wij anders zijn, hè mees? Omdat we zwart zijn,’ schreeuwt Jerry. ‘Maar ik kan het toch niet helpen dat ik zwart geboren ben?’

‘Ik heb niks tegen zwart, maar ik heb wel iets tegen die voetbal van jou in de klas. Weg met dat ding.’

Iedereen lacht, Jerry het hardst van allemaal. Hij geeft de bal aan de meester, die hem in een hoek legt.

‘Nu is het corner, mees,’ roept Jerry.

De stemming komt er ineens weer een beetje in.

‘We gaan eerst de boel schoonmaken,’ beslist meester Hans.

Zelfs Hassan begrijpt dat.

‘Schoonmaken,’ herhaalt hij duidelijk. Het is een woord dat hij kent, zijn vader moet kantoren schoonmaken.

Jerry en Bram worden weggestuurd om emmers, dweilen en bezems te halen.

Even later lijkt het net een grote schoonmaak.

Linda is bezig in een hoek van het lokaal. Ze veegt de aarde bij elkaar, terwijl Hassan de scherven opraaft.

Tussen de donkere aarde ziet ze opeens iets glinsteren. Het is een knoop. Als ze hem op de vensterbank wil leggen, botst Henk tegen haar op.

‘Jij ook met je dikke kont,’ snauwt hij.

Linda doet of ze niks hoort, maar ze wordt knalrood. Ze kan er toch ook niks aan doen dat ze aan alle kanten uitpuilt. Verward stopt ze de knoop in haar zak en veegt haastig de aarde op een blik.

Als ze naar de vuilnisbak loopt, ziet Hassan hoe Henk geniepig zijn been uitsteekt, zodat Linda struikelt. Het blik valt uit haar handen en alles komt in Debbies haar terecht.

‘Wat doe je nou!’ roept Debbie verontwaardigd.

‘Ik... ik struikelde.’ Linda krabbelt overeind en wrijft over haar knie, die behoorlijk pijn doet.

‘Echt iets voor die dikke modderscheet,’ grijnst Henk. Een paar kinderen grinniken mee.

Tranen springen Linda in de ogen. Dat rotjoch, het liefst zou ze hem een klap voor z’n kop verkopen.

‘Jij doen... jij doen zo...’ Hassan gaat voor Henk staan en steekt zijn been uit. ‘Jij doen zo met Lienda.’ Zijn stem beeft van drift. Iedereen houdt op met werken.

Die Hassan... Pas een week op school en dan al een hele zin. En tegen Henk nog wel. Hij weet waarschijnlijk nog niet dat Henk de grootste treiterkop van de klas is en dat je hem beter te vriend kunt houden, want hij is sterk en staat snel klaar met zijn vuisten.

Alleen Ruud kan zich niet inhouden. ‘Goed zo, Hassan, zet ’m op z’n nummer.’

Henk geeft Hassan al een duw, maar meester Hans komt tussenbeide en grijpt Henks arm.

‘Zo is het wel genoeg. D’r is al genoeg rotzooi getrapt,’ zegt hij kortaangebonden.

‘Ik dee niks, meester.’

‘Dan zal ik je wel iets te doen geven. Hier, breng die vuilniszakken naar buiten en gauw.’

‘Ik krijg je nog wel,’ sist Henk Hassan toe, maar die begrijpt het toch niet.

Debbie moppert nog wat na over haar haar dat, gatsie, helemaal smerig is en dat ze, gatsie, weer moet wassen en Linda veegt alles op-nieuw bij elkaar.

Als ze in Hassans buurt is, fluistert ze: ‘Goed van je Hassan. Bedankt.’

‘Asjeblieft,’ zegt Hassan.

Tussen de middag loopt Linda een eindje met Hassan mee.

Opeens blijft Hassan staan. Bij een lantaarnpaal ligt een stukje groen glas. Hij raapt het op, poetst het schoon en stopt het in zijn zak. Wat later vindt hij een coladopje. Ook dat verdwijnt in zijn zak.

Zou Hassan die dingetjes verzamelen die hij op straat vindt? vraagt Linda zich af.

Ze herinnert zich plotseling de knoop. Misschien vindt hij die ook wel mooi. Ze haalt hem tevoorschijn.

‘Voor jou,’ zegt ze, als ze hem overhandigt.

‘Voor jou?’ Hassan kijkt haar verrast aan.

“‘Voor mij’ moet je zeggen,’ lacht Linda. ‘Die knoop heb ik in de klas gevonden.’

‘Klas.’ Hassan schijnt het te begrijpen. Er zit nog wat aarde aan de knoop. Hij poetst hem schoon en bekijkt hem aandachtig. Het is een mooie knoop met de kop van een adelaar erop. Hij lijkt wel van zilver.

‘Knop,’ zegt Hassan. ‘Knop mooi... bedankt.’

‘Asjeblieft,’ zegt Linda.

Zolong

De volgende ochtend staat het allemaal in de krant. De hele buurt praat erover en op het schoolplein gonst het en zie je groepjes het artikel lezen.

Op pagina drie staat een grote foto van de school met meneer Sanders, de directeur, die erg bezorgd kijkt.

‘De materiële schade is aanzienlijk,’ zegt hij, ‘maar wat me vooral verontrust, zijn de uitlatingen tegen allochtonen.’

‘Wat zijn dat, alloch... allochtonen?’ vraagt Debbie.

‘Buitenlanders,’ zegt Bram.

Debbie leest het artikel hardop. Iedereen kent de inhoud al, maar ze vinden het niet erg om het nog een keer te horen. De politie staat nog steeds voor een raadsel. Is dit het werk van een paar opgeschoten jongens of steekt er meer achter?

Meester Hans hangt het artikel op in de klas.

‘De school heeft hulp nodig,’ zegt de meester, ‘we zoeken mensen om de muren te witten.’

‘Dat kunnen wij toch doen, mees,’ schreeuwt Jerry.

‘Ik ben bang dat er ongelukken gebeuren als jullie op een ladder staan en dan zijn we nog verder van huis. De muren zijn veel te hoog.’

‘U zou een brief kunnen opstellen waarin u om vrijwilligers vraagt,’ zegt Bram. ‘Dan brengen wij die wel rond.’

‘Ik niet,’ roept Henk, ‘ik ben geen postbode.’

Meester Hans vindt de brief een goed idee. Hij begint er meteen aan. Daarna mogen Bram en Jerry hem printen. Iedereen krijgt er een paar mee.

Onderweg naar huis gooien Linda en Debbie de brieven ijverig in de brievenbussen. Debbie is Linda's beste vriendin. Ze heeft alles wat ik niet heb, denkt Linda vaak. Ze is dun, ze heeft krullen en ze is goed in gym. Bovendien kan ze playbacken. Alleen kletst ze veel. Daarom mogen ze niet bij elkaar zitten in de klas.

'Weet je wat ik ben?' vraagt Debbie.

'Nou?'

'Verliefd.'

'Alweer?'

'Ja, op Hassan.'

'En je was op meester Hans,' roept Linda.

'Dat was verleden week. En meester Hans is oud.'

'Zei ik toch al.' Linda zucht. Ze hoopt niet dat Debbie uren gaat doorzeuren over Hassan. Dat doet ze meestal als ze verliefd is op iemand. Maar deze keer gelukkig niet. Als ze voor Debbie's deur staat, vraagt ze gewoon of Linda mee naar boven gaat.

'Goed,' zegt Linda.

Ze vinden Debbie's vader, die bezig is in de keuken.

'Waarom ben jij thuis?' vraagt Debbie.

'Ik pas even op Robbie.'

'Heeft mama weer rijles?'

'Nee, ze moest naar de sportschool,' zegt haar vader.

Debbie laat haar vader de brief van de meester lezen.

'Mij kan-ie krijgen,' zegt haar vader, 'een paar uur meer of minder op een ladder maakt mij niks uit.'

Debbie geeft haar vader twee grote klapzoeven.

'Alleen daarvoor zou ik het al doen,' lacht haar vader, terwijl hij in haar wangen knijpt.

Debbie's vader is schilder en behanger. Debbie is heel trots op hem, want hij heeft haar kamertje behangen met bloemetjesbehang zodat het net lijkt alsof ze in een tuin slaapt.

Ze krijgen alle twee een glas cola en een gevulde koek en Linda mag Robbie de fles geven en verschonen.

‘Wat ben je toch een handig meisje,’ zegt Debbie’s vader. Linda krijgt een kleur van trots.

Op weg naar huis komt Linda Bram tegen.

‘Ik ga nog even langs Piet,’ zegt Bram.

‘Dan loop ik zover met je mee,’ zegt Linda.

Piet is loodgieter. Hij kijkt ontzettend scheel. Iedereen in de buurt noemt hem Schele Piet, behalve Bram.

‘Het is m’n handelsmerk,’ zegt Schele Piet, ‘mij ken het niks schelen.’

Bram kent Schele Piet nu ruim een jaar. Ze hebben elkaar ontmoet in het theehuis van Achmeds vader, meneer Mustafa, waar Schele Piet zat te dammen. Daar is hij heel goed in, maar je moet hem wel laten winnen, want hij kan niet tegen zijn verlies.

Bram wist dat niet. Ze speelden samen een partijtje en hij won.

Piet keek Bram eerst heel lang aan. Hij zag een kleine jongen met een ernstig gezicht en een ernstig brilletje dat wat afzakte. Bram zag een grote man met een rug als een eikenhouten kast en daarboven een kwaai kop.

‘Je hebt me bedonderd,’ schreeuwde Schele Piet, ‘eruit of ik breek je benen.’

Brams ogen knipperden even, maar hij bleef zitten.

‘Ik heb u niet bedonderd,’ zei hij, ‘ik heb eerlijk gewonnen.’

‘Je hebt me belazerd waar ik bijzat,’ riep Schele Piet. Hij schoof zijn stoel krassend naar achteren.

‘Kom nou, Bram,’ fluisterde Achmed angstig, ‘laten we naar buiten gaan.’

Bram bleef zitten, kleiner dan ooit.

‘Ik heb u niet belazerd,’ zei hij flink.

Schele Piet staaarde Bram keihard in de ogen en Bram staaarde zo hard mogelijk terug.

‘We spelen nog een keer,’ besliste Schele Piet.

De tweede partij duurde lang. Schele Piet dacht diep na voor zijn grote hand een damsteen verplaatste. Hij won.

‘Zie je wel, zie je wel!’ riep hij triomfantelijk, terwijl hij met zijn vuisten op tafel bonkte, zodat alle damstenen een sprongetje maakten.

‘Ja, u heeft gewonnen,’ gaf Bram kalm toe.

Hij wilde opstaan, maar Schele Piet duwde hem terug in de stoel.

‘Nog een keer,’ beval hij.

‘Ik moet naar huis.’

‘Smoesjes. Je bent schijterig geworden.’

‘Ik ben niet schijterig geworden,’ zei Bram.

‘Laat zien dan.’

Dat deed Bram en hij won.

Even werd het doodstil in het theehuis. Iedereen hield de adem in en keek naar Schele Piet. Zou er nog iets van Bram overblijven?

‘Ik moet nu naar huis,’ herhaalde Bram.

Schele Piet schoof zijn stoel langzaam naar achteren. Hij hief zijn arm op en maaide alle damstenen van tafel. Ze zeilden door de ruimte en een ervan kwam terecht op het hoofd van meneer Ersoz, de Turkse kapper. Achmed wilde lachen, maar durfde niet.

Toen stond Schele Piet op. Hij tilde Bram uit de stoel, hield hem met uitgestrekte armen voor zich uit en zette hem daarna voorzichtig op de grond.

‘Ik loop zover met je mee, professor,’ zei hij.

Sindsdien spelen ze dikwijls een partij. De ene keer wint Schele Piet, de andere keer Bram. Het komt wel eens voor dat Bram tweemaal achter elkaar wint en dan gaat Schele Piet tekeer; maar Bram wacht rustig tot het voorbij is.

‘Ik snap niet dat je dat pikt,’ zegt Jerry wel eens, ‘hij scheldt je uit voor rotte vis.’

‘Schele Piet kan moeilijk tegen zijn verlies,’ zegt Bram dan, alsof ze dat nog niet wisten.

Linda en Bram bellen aan, maar niemand doet open.

‘Schele Piet is aan het klussen op nummer dertig,’ weet een buurvrouw, ‘die hadden een verstopte gootsteen.’

Ze gaan er samen op af.

Schele Piet doet zelf open. Hij heeft een huilend jongetje op zijn arm.

‘Zet dat geluid ’ns effe af, Kees,’ roept Schele Piet, ‘die meezinger kennen we nou wel.’

Het jongetje haalt diep adem voor een nieuwe uithaal.

‘Dat geblèr is z’n lust en z’n leven,’ schreeuwt Schele Piet erboven-uit, ‘wat komen jullie doen?’

‘Een brief brengen van de meester,’ vertelt Bram.

‘De meester? Wil die me terug in de schoolbanken?’

‘Nee,’ lacht Linda, ‘hij heeft hulp nodig.’

‘Ik zal de brief ’ns bestuderen. Hoe is die meester van jullie?’

‘Top,’ zeggen ze alle twee tegelijk.

Schele Piet steekt de brief in zijn zak.

‘Ik moet weer terug naar m’n afvoer. En as-ie werkt, spoel ik dit ettertje erdoor, hè Keessie?’

‘Bèdèdèdè,’ antwoordt Kees.

‘Zolong dus,’ zegt Schele Piet en tikt met z’n vingers aan z’n voorhoofd.

Linda weet niet wat het betekent. Het zal wel Turks of Marokkaans zijn, denkt ze.

De zenuwen

Op de hoek van de straat slaat Bram rechts af en Linda links.

Bram blijft Linda nog even nakijken en ziet hoe ze weg waggelt. Jammer dat ze geen jongen is. Aan meisjes begint hij voorlopig niet, dan zit je voor je het weet tot je nek in de moeilijkheden.

Linda stapt stevig door. Ze is laat. Haar moeder zal niet weten waar ze blijft. Gelukkig maakt ze zich zelden ongerust, daarvoor heeft ze het te druk in de banketbakkerij.

Maar deze keer staat haar moeder ongeduldig op de uitkijk.

‘Daar ben je gelukkig. Ik zat om je te springen. Hier, breng vlug deze taart naar oma.’

‘Alweer?’

‘Ja, je weet hoe oma is.’

Dat weet Linda maar al te goed. Oma wil altijd meteen haar zin hebben en haar moeder durft geen nee te zeggen.

‘Het is zo’n eind,’ sputtert Linda.

‘Dan neem je de tram maar.’

Linda’s moeder schommelt naar de gang en pakt een tramkaart, die ze Linda in haar handen drukt.

Linda kijkt zuchtend naar de grote, platte doos. Daar loopt ze mooi voor gek mee.

Had ze maar een vader die behanger was, zoals Debbie. En een moeder die naar de sportschool ging. Dan hoefde ze geen taarten te brengen naar oma. Voorzichtig schuifelt ze de winkel uit, de straat op.

Zie je wel, daar heb je het al. Ze is nog niet eens bij de hoek of de eerste opmerkingen zijn al binnen.

‘Ga je trakteren, wijfie?’ vraagt een vrouw bij de tramhalte. Ze heeft hetzelfde krulpermanent als het poedeltje op haar arm, dat begerig aan de doos snuffelt.

‘Deze taart is voor m’n oma,’ vertelt Linda. Ze wou maar dat de tram kwam.

‘Smoesjes. Die taart vreet ze zelf op, dat is d’r wel aan te zien,’ grijnst een jongen met een vette kuif.

Linda haat hem op slag. Ze kijkt onverschillig de andere kant op, maar ze voelt haar wangen branden.

Daar komt de tram. Alles gaat goed. Ze vindt zelfs een plaats achterin. Voorzichtig zet ze de doos naast zich op de bank. Bij de vierde halte moet ze uitstappen.

Klingelend zet de tram zich in beweging, om wat later weer te stoppen. Mensen stappen in en stappen uit. Opnieuw slingert de tram door het verkeer, volgende halte...

Linda staart naar buiten.

Plotseling ziet ze een bekend gezicht. Debbies moeder! Ze komt uit een huis en ziet er warm uit. Haar haar zit in de war. Van de sportles natuurlijk. Zou dat de sportschool zijn? Er staat een bord op de deur: “Fred Bruins, Rij-instructeur”. Dan had Debbies moeder rijles in plaats van dat ze ging sporten.

Linda is zo in gedachten dat ze niet eens merkt hoe een man door het gangpad wankelt. Zijn ogen zijn bloeddoorlopen. Pas als hij vlakbij is en wil gaan zitten, kijkt ze opzij.

‘Néééé...’ gilt Linda.

De man laat zich met een plof zakken.

‘Ik... zzzze... zzzze... zit,’ brabbelt hij. Een wolk alcohol drijft langs haar neus.

‘Mijn taart,’ schreeuwt Linda.

‘Wa... wablief?’ Hij kijkt haar zwemmerig aan.

Linda is wanhopig. Ze wurmt zich langs de dronken man naar de uitgang.

‘Hij zit op mijn taart,’ roept ze nog een keer voor ze de tram uit springt.

Het laatste wat ze hoort, is gelach.

Linda hobbelt de straat door. Haar ogen staan vol tranen. Ze ziet alles door een mist en soms botst ze tegen iemand op. Eindelijk staat ze hijgend stil.

Wat moet ze nu tegen haar moeder zeggen? Ze kan het niet verzwijgen, oma zal zeker bellen om te vragen waar de taart blijft.

Bedrukt slentert Linda verder. Hoe dichterbij huis komt, hoe langzamer ze gaat lopen.

Daar is de winkel al. *Brood en Banket*, staat er met slagroomletters op het raam.

Het is bijna zes uur, er zijn geen klanten in de winkel. Haar moeder sopt de toonbank af. Daarna moet de vloer nog worden gedweild.

‘Ben je nu al terug?’ vraagt haar moeder verbaasd. Linda knikt.

‘Doe de deur maar meteen op slot, het is toch tijd. Hoe was het met oma?’

Linda staart naar de grond.

‘Ik heb haar niet gezien,’ fluistert ze.

‘Niet gezien? Hoezo?’

Haar moeder wacht op een antwoord, maar dat komt er niet.

‘Wat mankeert jou? Je hebt de taart toch wel afgeleverd?’

Linda tuurt naar de granieten vloer. Het valt soms niet mee een kind te zijn.

‘Er is iemand op gaan zitten,’ brengt ze er ongelukkig uit.

‘Wááát?’

‘Iemand is erop gaan zitten. In de tram. Hij was dronken.’

Nu zul je het beleven, denkt Linda. Ze wacht angstig af.

Haar moeder pakt een krukje en zakt erop neer. Ze barst los in een onbedaarlijk geschater.

‘Iemand-is-erop-gaan-zitten,’ hinnikt ze, terwijl de tranen over haar wangen lopen. ‘Daar had ik bij willen zijn!’

Opnieuw barsten er lachsalvo’s los. Linda doet opgelucht mee. ‘Ik had ’m naast me op de bank gezet,’ giechelt ze, ‘ik keek even naar buiten, en toen stond er ineens een dronken man, ha ha. Ik gilde nog néééé... maar hij zat al, ha ha.’ Ze begint het steeds leuker te vinden.

De telefoon gaat.

‘Daar zul je oma hebben... Waar de taart blijft.’ Haar moeder komt niet meer bij.

Ze gebaart naar Linda dat zij moet antwoorden.

‘Ik kan het niet... ik blijf erin,’ hijgt ze.

Inderdaad is het oma. ‘Waar blijft de taart?’ vraagt ze dringend.

‘Daar is... daar is iemand op gaan zitten,’ proest Linda. Ze ziet haar moeder over de toonbank hangen.

Het blijft even stil aan de andere kant. Zou oma ook gaan lachen? Nee.

‘Geef me je moeder,’ zegt ze.

‘Oma wil je spreken.’ Linda geeft haar de telefoon.

‘Linda’s moeder veegt de tranen uit haar ogen.

‘Ja moeder.’ Ze probeert vergeefs haar lachen in te houden.

‘Er is wat misgegaan. Ik zal het uitleggen. Linda zat in de tram met de taart en toen ging er, ha ha, een dronken vent op zitten, ha ha ha... Wat zeg je? Of ik dat geloof? Ja-ha, natuurlijk geloof ik dat.’

Het is even stil. De lach verdwijnt van haar moeders gezicht.

‘Waarom zou dat kind dat verzinnen? Zoiets zuig je toch niet uit je duim?’

Linda schudt verontwaardigd haar hoofd. Oma moet niet denken dat ze liegt.

‘Nee, moeder, ik was je niet vergeten, echt niet. Maar zoals ik al zei, is er iemand op...’

Korte stilte.

‘Ja, moeder, ik weet dat jij dag en nacht voor ons hebt klaargestaan.’

Linda ziet hoe haar moeder zich begint te krabben. Ze krijgt altijd jeuk als ze met oma praat. Het worden grote, vuurrode plekken, alsof ze in de brandnetels is gevallen.

Lange stilte. Haar moeder staart hulpeloos naar het plafond, terwijl ze doorgaat met krabben.

‘Ja, moeder, misschien ben ik wel een egoïst, maar wat heeft dat

met die taart te maken? Ik kan het toch niet helpen dat een dronken idioot erop gaat zitten? Nee, het is geen smoes, ik zweer het je.'

Linda's moeder balt machteloos haar vuist.

'Of ik je een nieuwe taart kom brengen? Eh...'. Ze krabt en krabt, luistert en krabt nog harder.

'Ja, moeder, dan kom ik vanavond nog,' eindigt ze tam, 'ik beloof het. Je kunt op me rekenen. Dag moeder.'

Ze legt de hoorn neer.

'Het is m'n eigen moeder, maar ik krijg af en toe de zenuwen van haar. Ze geeft me een schuldgevoel waar ik niet tegenop kan. Het valt soms echt niet mee een kind te zijn.'

'Vertel mij wat,' lacht Linda. Ze loopt naar haar moeder en slaat haar armen om haar brede, vierkante lijf. Ze zou haar voor niemand willen ruilen.

Vandalen

Linda is vroeg vanochtend. Op weg naar school gaat ze langs Debbie, daar heeft ze tijd genoeg voor.

Debbie is aangekleed, maar ze moet nog ontbijten. Ze smeert een boterham op het aanrecht. Linda hoort in de slaapkamer haar broertje huilen.

‘Slaapt je moeder nog?’ vraagt Linda.

‘Ja, ze kwam gisteravond laat thuis, want ze heeft ook Engelse les.’

Linda is onder de indruk. Engels... Dat zal wel moeilijk zijn.

‘Jouw moeder doet ook veel, zeg! Ik heb haar gisteren gezien toen ze van rijles kwam.’

‘De sportschool zul je bedoelen. Op donderdag gaat mijn moeder altijd sporten.’

Debbie propt haar mond vol en pakt een nieuwe boterham.

‘Ze kwam bij Fred Bruins vandaan. Daar heeft ze toch rijles van?’

Debbie knikt.

‘Maar gisteren ging ze naar de sportschool, hoor,’ houdt ze vol.

‘Ik heb je moeder echt gezien. Ik zat in de tram en...’

Linda wil het verhaal vertellen van de dronken man en de taart, als Debbie's moeder gapend de keuken in sloft. Ze ziet eruit als een meisje, denkt Linda. Haar haar zit in de war en ze draagt een t-shirt en een klein broekje in plaats van een pyjama, zoals haar moeder. Haar benen zijn bruin en de nagels van haar tenen vrolijk rood.

‘Waarom heb je dat jochie niet even uit bed gehaald?’ vraagt ze geeuwend. ‘Je weet dat ik op m'n nuchtere maag niet tegen dat geblèr kan.’

Ze ploft op een stoel en graait naar een pakje sigaretten.

‘Daar heb ik geen tijd voor, ik moet naar school,’ sputtert Debbie tegen.

‘Ja, jij lekker wel. Ik zit de hele dag maar thuis.’

Ze blaast een ontevreden rookwolk over de tafel en werpt een blik naar buiten.

‘Pokkenweer ook nog,’ zucht ze.

Debbie laat de hagelslag flink regenen op haar boterham.

‘Schenk ’ns een kop thee voor me in, wil je?’ zegt haar moeder.

‘Er is geen thee meer, die moet je kopen. Wil je melk?’

‘Laat maar.’ Haar moeder rekt zich loom uit.

‘Hoe ging het met je Engels?’ vraagt Debbie.

‘O, goed.’

‘Zeg ’ns een paar woorden, dan kan Linda het ook horen.’

‘Daar is het te vroeg voor.’ Ze zuigt de rook naar binnen.

‘Linda heeft je gisteren gezien toen je uit de sportschool kwam,’ vertelt Debbie.

‘Nee, van rijles,’ zegt Linda.

‘Je hebt toch nooit rijles op donderdag?’

Debbies moeder schudt van nee. Ze heeft alle aandacht bij de peuk die ze uitdrukt.

‘Ik zat in de tram en toen zag ik u uit het huis van Fred Bruins komen. Daarom dacht ik dat u rijles had.’

‘Dat was ik niet. Je zult je vergist hebben.’

Debbies moeder schuift haar stoel naar achteren en zegt: ‘Ik zal die kleine schreeuwerd ’ns uit bed halen, anders blijft-ie maar doorblèren.’

‘En toch heb ik je moeder gezien,’ houdt Linda stug vol. Ze weet het zeker - ze is niet achterlijk.

‘Ik denk dat je een bril nodig hebt,’ lacht Debbie. Ze trekt haar jack aan en roept: ‘Dag, mam!’

‘Dag, mevrouw,’ zegt Linda.

‘Doeiii...’ klinkt het mat.

Als ze op school komen zien ze Schele Piet, die bezig is met het inzetten van een nieuwe ruit. De hele klas kijkt hem op de vingers.

‘Zootje ongeregeld,’ scheldt Schele Piet, ‘puur tuig.’

‘Heeft u het tegen ons?’ vraagt Jerry.

‘Deze keer toevallig niet. Ik heb het tegen die vendale.’

‘Tegen wát???’

‘Tegen die eh...’ Schele Piet kijkt even schuin naar Bram. ‘Of zeg ik het niet goed, professor?’

‘Bijna,’ antwoordt Bram voorzichtig. ‘Het is vandalen.’

‘Vandalen, net wat ik zeg.’ Schele Piet plaatst het raam feilloos tussen de sponningen en smeert er stopverf langs.

Jerry is nog niet veel wijzer. ‘Wat zijn dat?’ wil hij weten.

‘Dat zijn zootjes ongeregeld,’ legt Schele Piet uit, ‘puur tuig, niet-waar, professor?’

Bram knikt.

‘De Vandalen hebben in 455 na Christus Rome veertien dagen lang geplunderd,’ weet Bram.

‘Precies, en toen hielden ze zich een poosje gedeisd om nu hier de boel te verzieken. Laat ze niet in m’n handen vallen, want ik maak gehakt van ze.’

Ook zet Schele Piet extra sloten op de deuren en helpt hij met de muren witten, net als Debbies vader, de neef van meneer Mustafa, en... Mariek.

Debbie is de eerste die over Mariek hoort.

Ze zit huiswerk te maken aan tafel in de kamer. Robbie ligt in de box en haar moeder is bezig in de keuken. Ze is net thuisgekomen.

‘Lief van je, om op Robbie te passen. Zeg niet tegen papa dat ik de stad in was, hoor. Hier, dit is voor jou.’

Ze drukt Debbie twee euro in haar handen.

Debbie hoort haar neuriën. Ze glimlacht. Leuk dat haar moeder zo vrolijk is. Dat komt de laatste tijd weinig voor.

Dan hoort ze voetstappen op de trap. Haar vader. Hij heeft zijn

witte overall nog aan en zijn gezicht en handen zitten vol witte verfspatten. Net witte sproeten, denkt Debbie.

Hij tilt Robbie uit de box en houdt hem hoog boven zijn hoofd.

‘Dag grote zoon van me, dag lekkere knul.’ Hij knuffelt Robbie, die kraait van plezier.

Nu komt Debbie aan de beurt.

‘Dag, wijfie...’ Lieve, ruwe hand in haar hals, kneepje in haar wang, kusje, kusje, grote smak. Ze kent het precies en vindt het fijn. Ze is net zo’n vrijkous als haar vader.

Hij verdwijnt naar de keuken. De deur blijft op een kier. Het neu-riën houdt op.

‘Hè, Karel, laat nou, je ziet toch dat ik bezig ben...’ Het klinkt korzelig, pannen rammelen.

‘Ik wou je alleen maar... Je ziet d’r uit om op te vreten.’

‘Maar jij bent hartstikke smerig. Ga eerst douchen, we gaan zo aan tafel.’

‘Ik moet straks nog witten op Debbie’s school. Ik was me daarna wel.’

Debbie hoort de deur van de ijskast opengaan; haar vader neemt een pilsje.

‘Wat heb jij vandaag gedaan?’

‘Niks bijzonders,’ antwoordt haar moeder, ‘huishouden, boodschappen, Robbie, je kent dat.’

Waarom vertelt mama niet gewoon dat ze de stad in was?

‘Ik had een zware dag,’ zucht haar vader. ‘Lex was weer ziek, je weet wel, die nieuwe, daar kun je niet van op aan, die heeft altijd wat. En de mensen eisen dat je je werk op tijd aflevert. Twee kamers behangen vandaag en een plafond gewit. Het liefst bleef ik een avondje thuis, maar ik heb Debbie’s meester beloofd dat ik zou komen, en beloofd is beloofd.’

‘Ja,’ zegt haar moeder, ‘ik vind het wel goeieg van je dat je dat doet.’

Debbie is blij met die laatste opmerking, mama zegt haast nooit meer wat liefs tegen haar vader.

‘We schieten al mooi op. Schele Piet is een prima kerel en die neef van Mustafa kan echt aanpoten. Die Mariek is trouwens ook handig met de kwast. En dat niet alleen. Ze weet ook hoe ze de meester moet aanpakken,’ lacht haar vader.

Debbie spitst haar oren.

‘Hoezo?’

‘Volgens mij heeft ze een oogje op ’m en omgekeerd.’

‘Alsof jij zoiets zou zien.’ Het klinkt smalend.

‘In dit geval is het niet moeilijk. Zelfs Schele Piet heeft het in de smiezen. Weet je wat-ie tegen me zei? Ik kon d’r eerst geen touw aan vastknopen. Hij zei: “Karel, dan zijn ze toch nog ergens goed voor.”

“Wie?” vroeg ik. Ik dacht dat hij de meester en Mariek bedoelde. “Die Van Dale,” zegt-ie.

Ik zeg: “De Van Dale? Wat heeft een woordenboek ermee te maken?”

Hij zegt: “Woordenboek? Ik heb het over die lui die lang geleden in Rome zaten te rotzooien.”

Ik zeg: “Piet, jongen, je zit goed mis. De Van Dale is een woordenboek, daar durf ik m’n moeder om te verwedden. Vraag het maar aan de meester.”

Dat doet-ie dus. “De Van Dale is een woordenboek,” zegt de meester. Had je z’n gezicht moeten zien!

“Dan heeft de professor me mooi besodemieterd,” riep ie. Niemand snapte wat ie bedoelde en hij bleef de hele avond pisnijdig.’

‘Zit die Mariek ook in het onderwijs?’

‘Nee, ze is sociaal werkster. Toen ze in de krant las wat er op school was gebeurd, is ze een kijkje gaan nemen en van het een kwam het ander. Volgens mij wordt het wat tussen die twee.’

Debbie wiebelt op haar stoel van opwinding. Spannend! Meester Hans verliefd. Misschien gaat-ie wel trouwen in een koets en mag de hele klas op de bruiloft komen.

Haar opwinding verdwijnt als ze haar moeder hoort snauwen: ‘Hè, toe Karel, laat me met rust. Deb... Debbie... Dek je de tafel? We gaan eten.’